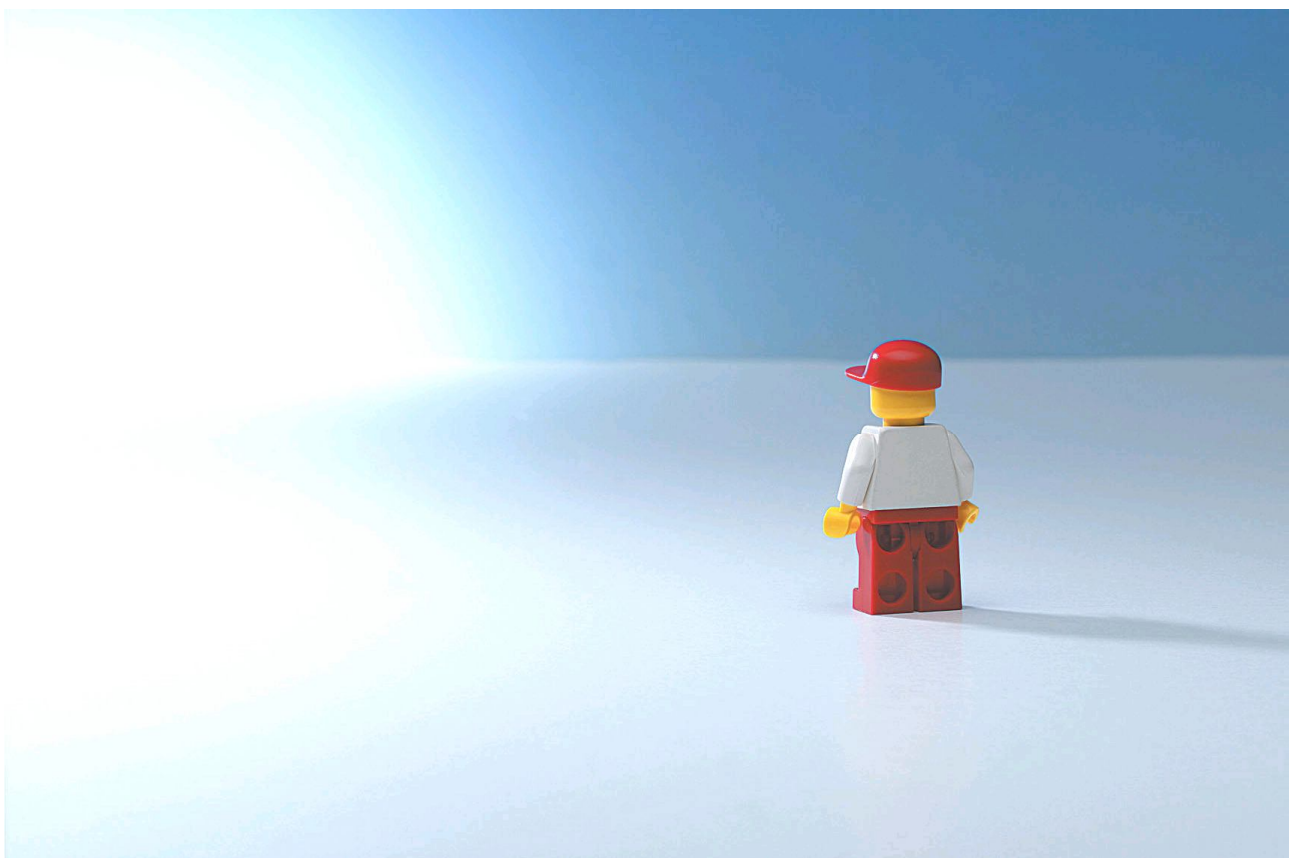

Pædagogisk diplomuddannelse

Erhvervspædagogisk systemudvikling

[Creative Commons Navngivelse-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 2.5 Danmark Licens.](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/dk/)

Jan Emtkær Jensen

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Problemformulering.....	3
Udviklingen i skolesystemet og lærerjobbet.....	4
Hvem er de udsatte unge der skal fastholdes.....	5
Erhvervsskolesystemets tiltag for at fremme indlæringen af udsatte unge	6
Viden og læring.....	7
Viden og læring i forhold til de udsatte unge	8
Udfordringen for fagligheden og lærerrollen.....	8
Konklusion	9
Litteraturliste.....	12

Indledning

Erhvervsuddannelserne står igen overfor et nyt politisk tiltag, nemlig at være med til at sikre at 95 % af en ungdomsårgang gennemfører en erhvervsuddannelsen i år 2015. Mens skolerne fordøjer disse politiske krav, er der i øjeblikket stor travlhed i undervisningsministeriet hvor fornyelsen af erhvervsuddannelserne er det store arbejdsområde. Fornyelsen kommer 8 år efter reform2000, som var et stort brud på den hidtidige tradition for gennemførelse af erhvervsuddannelserne. Sammen med reform2000 kom mange nye begreber til, bl.a. individualiseringen, den personlige uddannelsesplan, kontaktlærer, læringselementer og læringsaktiviteter. Desuden kom der et individuelt grundforløb, den elektroniske uddannelsesbog. Elevplan, hvor eleven selv kan sammensætte sin uddannelsesplan og forfølge de målpinde der kræves for at gennemføre sit grundforløb. Undervejs i læreprocessen kan eleven følge med i sin egen udvikling på det elektroniske scorekort. Reform2000 blev indført for at tilpasse erhvervsuddannelserne, til den nyeste ungdomsforskning, således at erhvervsuddannelserne ville være attraktive for tidens unge. Reformen blev gennemført under den radikale undervisningsminister Margrethe Vestager, var både fagbevægelsen og erhvervslivets ønske om at få en bedre og dygtigere arbejdskraft i fremtiden. Desværre har reformen med så meget individualiseringen været vanskelig for mange elever at håndtere, dette har givet sig udslag i katastrofalt frafald især på grundforløbet. Der er i dag ca. 80 % af en ungdomsårgang der gennemfører en ungdomsuddannelse.

Analysen fra undervisningsministeriet viser at, ca. 20 % af de unge ikke gennemfører en ungdomsuddannelse. Fordelingen af de 20 % er:

6 % aldrig går i gang med en ungdomsuddannelse.

2 % starter men gennemfører ikke gymnasiet.

12 % starter en erhvervsuddannelse men falder fra inden gennemførelse.

Disse tal alene viser at erhvervsuddannelserne som udgangspunkt skal løfte en meget stor del af målsætningen om de 95 %. Hvis de 12 % som starter på en erhvervsuddannelse gennemfører, lægges sammen med de 6 % som aldrig får en ungdomsuddannelse, som måske ikke har andre chancer end kunne overbevise til at gennemføre en erhvervsuddannelse. Kunne dette lade sig gøre ville målet om at 95 % gennemfører en ungdomsuddannelse lade sig gøre. Disse tal har medvirket til at undervisningsministeriet nu er i gang en fornyelse af erhvervsuddannelserne, her introduceres igen nye begreber, som grundforløbspakker, fag med videreuddannelses perspektiv, handlingsplaner for øget gennemførelse, uddannelsesordninger mv.

Det overordnede mål med fornyelsen af erhvervsuddannelserne er fastholdelse og medvirke til at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse. Hvad betyder disse ændringer/fornyelser for den måde som skolens undervisning organiseres på. Hvordan vil lærerne håndtere og reagere på baggrund af disse nye udfordringer. Hvad betyder det for den status der er i at gennemføre en erhvervsuddannelse. Disse og mange flere spørgsmål dukker op når man tænker på konsekvenserne af fornyelsen af erhvervsuddannelserne. Disse spørgsmål fører mig frem til følgende problemformulering:

Problemformulering

Hvilke processer skal igangsættes i skoleudvikling, for i højere grad at kunne fastholde de udsatte elever?

Udviklingen i skolesystemet og lærerjobbet

Hvis man tager den nye udfordring omkring de udsatte unge, der skal ind på erhvervsskolerne og gennemføre en uddannelse, kan det være gavnligt at huske tilbage i tiden, og se på den udvikling som lærerne og erhvervsskole systemet har gennemgået de sidste 30 år. De erhvervsfaglige uddannelser har siden efg i slutningen af 70erne været i konstant udvikling. Mange af de nuværende lærere har været med hele vejen. Undervist eleverne i den brede efg indgang. De var med i reformen i 1990 som, ændrede organiseringen og driften af skolerne. De blev organiseret som, erhvervsvirksomheder hvor fokus var management tækning. Værdinormerne ændrede sig, de gamle kerneord: lighed, fællesskab, proces, social retfærdighed, omfordeling af goderne blev skiftet ud med begreber som: valg, konkurrence, niveau, kvalitet competence og produkt. På det overordnede plan er skolepolitikken i højere grad blevet en del af erhvervspolitikken¹. Arbejdsmarkeds efterspørgsel er afgørende for hvilke politiske tiltag der gøres for at sikre restgruppens uddannelse Dette afspejlede sig i øget fokus på kvalitet. I forbindelse med reform2000, som er beskrevet i indledningen, der igen har medført en ændring i lærerjobbet. Når man taler om skoleudvikling er den i høj grad afhængig af de markedspolitiske strømme, men også ønsket om at børnene skal være bedre uddannet end deres forældre. Det har igennem de sidste mange år betydet en massiv tilgang til de gymnasiale uddannelser, som mange forældre oplever som værende vejen mod en bedre fremtid. Det er simpelthen blevet sådan at alle unge, som har muligheden søger de gymnasiale uddannelser. Med indførsel af HHX og HTX har det betydet at, de stærke elever som tidligere har valgt erhvervsuddannelser nu, er at finde i det gymnasiale system. Sammen den strukturelle udvikling og faldet i antallet af praktikpladser har medvirket til at unge som søger erhvervsuddannelserne er blevet svagere. Dette medvirker at det er endnu sværere at tiltrække de unge der traditionelt har haft erhvervsuddannelse som deres primære mål. Erhvervsuddannelsernes felt er meget konjunkturfølsomt, fordi de hænger så tæt sammen med erhvervslivet. Der er mange agenter med forskellige dagsordner, bl.a. arbejdsgiver/arbejdstager der hver især har deres interesser, samtidig er der det statslige og politiske ønske om styring, ensartede retningslinier og samordning i forhold til de øvrige uddannelser. Skolens primære opgave er at tilrettelægge uddannelser, ud fra de love og regler der er på området. Uddannelserne skal så udfoldes i undervisning, der sikre elevernes læring. Ser man et uddrag af erhvervsuddannelseslovens hovedbekendtgørelsens § 1 om skolens formål står der bl.a. :

at give unge en uddannelse, der giver grundlag for deres fremtidige arbejdsliv, at bidrage til at udvikle de unges interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund og bidrage til deres personlige udvikling, imødekommer arbejdsmarkedets behov for erhvervsfaglige og generelle kvalifikationer vurderet under hensyn til den erhvervsmæssige og samfundsmæssige udvikling, herunder udviklingen i erhvervsstruktur, arbejdsmarkedsforhold, arbejdspladsorganisation og teknologi, og give de uddannelsessøgende grundlag for videreuddannelse.²

Bare i disse få beskrivelser af skolens formål, vises kompleksiteten i erhvervsuddannelsernes overordnede strukturer, og de mange agenter der har deres egne interesser at varetage.

Den nye lov 561 stiller igen krav til erhvervsskolesystemets måde at håndtere udvikling af uddannelser, undervisningens indhold og lærernes kompetenceudvikling i forhold til at

¹ Kundskabskapløbet – uddannelse i videnssamfundet s.137

² Uddrag af lov om erhvervsuddannelser §1. Lovens formål

kunne løse deres undervisningsopgave. Det absolutte fokus område i loven er elevens gennemførelse af uddannelsen, undgå frafald. Det er så skolens og lærernes opgave at sikre dette. Denne korte opridsning af de forskellige begreber der har været i spil i erhvervsuddannelses systemet igennem de sidste 30 år viser hvor store krav der stilles til systemet om at kunne håndtere ændringer.

Den ovenstående udvikling beskrives af Jens Rasmussen som restruktureringen af uddannelsessystemet. Restruktureringen beskriver de to væsentlige aspekter ved reformerne, nemlig *skolens styring, og skolens indhold, undervisningsformer og syn på læring*³. Skolens styring er igennem restrukturering blevet decentraliseret, har fået et økonomisk selvstyre. Dette er sket for at mindske kompleksiteten og reducere problemer i planlægning og administration, men decentraliseringen af skolernes styring har ikke betydet at myndighederne og offentligheden ikke skal have indsigt i hvad der foregår. Derfor har man udviklet informationssystemer og metoder til, at kontrollere at skolerne gør det man ønsker, bl.a. med loven om gennemsigtighed åbenhed, for at kunne kontrollere, at skolerne også gør, som det politiske system nu ønsker de skal. Man kan sige, at der stadig er systemer der bygger på 70ernes kontrol.

Skolens ideal er lige uddannelse for alle, og igennem de sidste mange år har reformerne haft dette som omdrejningspunkt, samtidig har man forsøgt at reducere ulighederne ved at sikre de svageste en skolegang, der ikke stiller dem ringere end andre, for at undgå de havner i restgruppen, som ikke opnår nogen kompetencegivende uddannelse.

Set på det samfundsmæssige niveau er forventningerne, at mere uddannelse fører til højere økonomisk vækst. Uddannelse er en acceptabel og effektiv måde at overføre normer og værdier fra en generation til den næste. Således at samfundet kan videreføres i de voksne generationers billede, med opretholdelsen af den sociale orden. Samtidig er uddannelsessystemet i sin helhed en effektiv sortering af ungdommen til arbejdsmarkedets forskellige sektorer og niveauer i arbejdspladsernes hierarkiske strukturer. Sorteringen som tidligere var åben, anviste om du kom i realskolen eller ikke. Den er i dag mere skjult, men lever helt klart sit eget liv, blot med den forskel, at eleven nu selv foretager sorteringen på baggrund af uddannelsesbøger, selvevalueringer vejledningssamtaler. Denne sortering starter allerede meget tidligt i folkeskolen, hvor uddannelsesplanen tages i brug i 6 klasse.

Hvem er de udsatte unge der skal fastholdes

Hvis vi tager udgangspunkt i de 20 % der i dag ikke gennemfører en ungdomsuddannelse. Hvem er de så, disse svage og udsatte unge, hvilken familiebaggrund har de og hvad er det der gør dem svage og udsatte i dagens Danmark. Lars Olsen beskriver i sin bog ” Den nye ulighed” om det han kalder fem sjettedels samfundet, hvor 15 % af de unge vokser op med langt dårligere livs chancer end det store flertal. Disse dårligere livs chancer handler ikke så meget om dårlig økonomi, men mere om sociale og kulturelle faktorer. Han skriver at en svag hjemmebaggrund er den væsentlige årsag til uligheden. Den svage hjemmebaggrund betyder at familien er præget af to eller tre af de følgende faktorer i kombination:

At forældrene i hovedsagen lever af kontanthjælp eller førtidspension.

At ingen af forældrene har en kompetencegivende uddannelse, hverken en faglig eller en videregående boglig uddannelse.

Bor i alment etage byggeri.

³ Jens Rasmussen, undervisning i det refleksivt moderne s. 59

Er blevet forældre i en tidlig alder.
At den unge ikke bor hos både mor og far.

Dokumentationen for disse påstande er hentet i nogle særkørsler fra Danmarks statistik og data fra AE-rådet, og viser følgende tabel⁴:

	Svag hjemmebaggrund	Mellem gruppen	Stærk hjemmebaggrund
Andel af 14-17 årige, 2004	11%	36%	53%
14-17 årige der i hjem med en børnesag	41%	18%	5%
Har forladt folkeskolen uden afgangsprøve	19%	8%	3%
Karaktergennemsnit i 9. klasse	7,1	7,8	8,3
Har som 25 årig ingen uddannelse eller er ikke i gang med en	64%	29%	14%
14-17 årige med etnisk baggrund	23%	9%	2%
14-17 årige der bor i alment etage byggeri	33%	16%	4%
17 årige hvor familien tilhører den fattigste fjerdedel	70%	33%	11%

Lars Olsen tegner i dette citat af den svage gruppe af unge:

” Disse børn får aldrig læst en godnathistorie og kan ikke hente hjælp derhjemme til lektierne. Aftensmaden spises foran fjernsynet og diskussioner om samfundsforhold er lige så sjældne som eksotiske ferier. Ofte har forældrene ingen uddannelse, løs tilknytning til arbejdsmarkedet og svært ved at navigere børnene gennem nutidens individualiserede uddannelsessystem”.

Unge med svag hjemmebaggrund har 8 gange større risiko for at blive et sagsnummer i det sociale system på grund af problemer i hjemmet. De udsatte unge mangler i udpræget grad kulturel kapital, en kapital som de heller ikke har fået gennem deres tid i folkeskolen. To tredjedele af dem gennemfører aldrig en kompetencegivende uddannelse.

Hvis dette billede af de udsatte unge står til troende vil det blive en kæmpe udfordring for skolerne at kunne tilbyde og fasthold disse unge i et uddannelsesforløb, der skal være kompetencegivende dvs. både leve op til arbejdsmarkedets krav, de almene færdigheder og personlig udvikling.

Erhvervsskolesystemets tiltag for at fremme indlæringen af udsatte unge

Der er fra politisk side i øjeblikket er så stor bevågenhed på 95% problematikken. Det er blandt andet noget af det man forsøger at tage højde for i fornyelsen af erhvervsuddannelserne. Et af de nye elementer er, at målene nu er beskrevet som brede kompetencemål, dvs. at eleven ikke længere skal jagte opfyldelsen af målpinde og del målpinde, men sigtet er en bredere helhedsorienterende undervisning, hvor

⁴ Ulige livschancer for børn og unge 2004. Lars Olsen Den nye ulighed. S. 16

kompetencemålene er udtryk for hvad eleven skal ”mestre”. Desuden er der yderligere to væsentlige elementer der skal tage højde for de svage elever.

1. Handlingsplaner for øget gennemførelse og bekæmpelse af frafald: Skolerne skal udarbejde handlingsplaner, der skal indeholde konkrete mål og strategier for øget gennemførelse. Der er foretaget en række regelændringer og iværksat udviklings- og informationsarbejde, der skal støtte skolerne i dette arbejde, blandt andet ved:

- Mentor- og kontaktlærerordninger
- Social- og psykologisk rådgivning
- Tidlig kompetenceafklaring - indslusningssamtale
- Lektieværksted
- Bedre skolemiljø
- Særlige grundforløb
- Undervisning på forskellige niveauer

2. Grundforløbspakker: En grundforløbspakke er et særligt struktureret grundforløb, som skal give elever med nogenlunde samme forudsætninger og ønsker mulighed for at gennemføre grundforløbet uden for mange valgsituationer.

Der skal være pakker for elever med svage uddannelsesmæssige forudsætninger, som fx kan rumme uddannelsesdele i samarbejde med produktionsskoler og sprogskoler, og der skal være pakker for uafklarede elever, som ikke har truffet et realistisk valg af hovedforløb inden for den pågældende indgang, og derfor har brug for mere introduktion og vejledning end elever med et afklaret realistisk valg

I forhold til skolens økonomiske styring, er der i disse elementer taget udgangspunkt i styringen skolens indhold. Set i forhold til beskrivelserne om de udsatte unge, som mangler kulturel kapital, er der her muligheder for at gennemføre et meget struktureret grundforløb hvor der er mulighed for at samle elever på samme niveau. Niveaudelingen skal foretages på baggrund af en realkompetencevurdering. Der er afsat midler til mentorordninger, samarbejde med produktionsskoler mv. Mulighed for lektieværksteder, som jeg tror at vil kunne hjælpe, da de ikke har mulighed for at få hjælpen hjemmefra.

Skolesystemet har her, taget højde for de problemer der har vist sig med reform2000, hvor den vidtgående individualisering har vist sig problematisk, for netop de udsatte unge.

Samfundsudviklingen herunder globaliseringen og mængden af tilgængelig viden, ændrer hele tiden vilkårene for indholdet og organiseringen af undervisningen på erhvervsuddannelserne man kan sige at restruktureringen er det politiske systems forsøg på håndtere dette.

Viden og læring

Den nuværende udvikling er præget af hyperkompleksitet. Dvs. der er ikke længere et forhold mellem ét centrum af kontrol og rationalitet og en omverden af uorden, der skal styres. Der er ikke længere ét sted eller perspektiv, hvorfra verden kan beskrives. Luhmann beskriver dette som ”polycentrisme” der er mange centre. Der er ikke længere, hverken en guddommelig sandhed, eller en tradition i familien eller det lokale samfund der giver den enkelte en fast vej frem imod voksenlivet, nej vi ved ikke hvad vi skal mene. Der er så mange valgmuligheder i dagens samfund.

Luhmann mener at viden er individuelt konstrueret og er ikke en sand, objektiv størrelse. Faktisk mener han, at der ikke findes sand, objektiv viden uden for det enkelte menneskes hjerne. Den enkelte konstruerer sin verden. Det betyder at det ikke er muligt at stille sig uden for det, der iagttages og beskrives. Det betyder at den enkelte er en del af den verden der beskrives. Men den enkelte har ikke direkte adgang til den verden der beskrives. Derfor kan man ikke lære noget, hvis man ikke selv er aktiv. Enhver form for overførsel af viden eller påfyldning er udelukket. Det, der får os til at lære er forskellige former for forstyrrelser og irritationer. Viden er konstrueret af den enkelte eller af og i det sociale fællesskab. Men man kan ikke, blot konstruere hvad som helst. Viden må passe til virkeligheden. Den enkelte er nødt til at få ligevægt i sit indre skema. Viden skal, skabe / give mening for den enkelte. Det betyder at ny viden altid en videreudvikling af noget kendt. Men kun hvis den enkelte lader det komme ind i sit system, dvs. hvis man er aktiv og der sker kun læring når forstyrrelsen bringer disharmoni i systemet, og der efterfølgende sker en kommunikation med andre og en refleksion over dette, for således at bringe systemet i harmoni igen. Der er intet der kommer ind i systemet af sig selv. Ifølge Luhmann er det kun dialogen, kommunikationen, og så i nogle tilfælde, magt der kan lave ændringer i den enkelte persons psykiske system. Man udvikler en slags færdselsregler som vi bruger i det sociale fællesskab. I kommunikation afstemmer man sig i forhold til andre.

Viden og læring i forhold til de udsatte unge

Hvis man tager udgangspunkt i at de unge starter i et struktureret grundforløb. Dette grundforløb med faste rammer skal medvirke til at skabe en tryk base. Her kan der skabes aktiviteter der giver en accept fra de unge til at arbejde med faglige oplevelser, der hele tiden bygger på deres erfaringer. Der skal på disse, opbygges nye udfordringer der skaber en disharmoni. Her er det vigtigt at der ikke bliver større udfordringer end de kan håndtere. Ligeså er det vigtigt at arbejde med deres kommunikation, dvs. at arbejde med at sætte ord på og reflektere over de faglige oplevelser. Luhmann siger, at det kun er den enkelte der kan lære noget. Præsenterer dem for opgaver der giver dem mulighed for at diskutere og reflektere, både med kammerater og lærere i en faglig kontekst. Læringsaktiviteterne skal give mening for de unge, de skal opleve at de er i gang med at lære noget, som de kan bruge i deres videre udvikling, både, som en faglig kompetent person og som en samfundsborger. At den unge oplever en udvikling hvor de kan føle succes.

Udfordringen for fagligheden og lærerrollen

På erhvervsskolerne er fagligheden altid i højsædet. Lærerne er alle meget dygtige fagfolk til det håndværk / fag de skal undervise eleverne i. Faglærerne vil altid mene, at deres fag er meget vigtigt for erhvervs fagets udøvelse. Det samme vil IT læreren påstå og der vil hurtigt opstå tids og stof trængsel. Hvem skal så beslutte?. *Udfordringen for fagligheden, bliver at formulere begrundelser for det faglige indhold på en måde som er meningsfuld og legitim for de unge*⁵.

Et eksempel fra min hverdag på skolen er faget kalkulation, hvor eleverne skal beregne fortjenesten ved at udskære eks. en hel skinke til de forskellige kødstykker som sælges fra supermarkedernes kølediske. Dette gøres ofte ved at de notere sig udskæringernes vægte i et skema, og ved hjælp af forskellige systematikker og formler kommer de til sidst frem til en bruttoavance, der viser den aktuelle fortjeneste. I dag er der udviklet forskellige edb

⁵ Ungdom identitet og uddannelse s.200

programmer og regneark der klarer disse udregninger med et snuptag. Når eleverne senere i deres uddannelse får kendskab til disse programmer, føler de at de har spildt deres tid med at lære noget, som de reelt ikke har brug for, og under sig over, at de ikke er blevet præsenteret for systemet fra starten af. Lærernes begrundelser for at arbejde med papir, blyant og lommeregner er, at de vil sikre eleverne en grundlæggende forståelse for kalkulationsprincipperne, at sikre sig et fundament af forståelse inden eleverne kan gå i gang med det spændende og udfordrende, nemlig at bruge edb programmet. En anden problemstilling overfor faget, er at eleverne faktisk ikke arbejder med dette i deres virksomhedspraktik, da dette fag er placeret på et overordnet niveau, fordi det er mesteren eller koncernkontoret der laver disse beregninger. Faget har sin tradition tilbage til 50'erne og metoden til elevernes læring er stadig den samme, som dengang. Dette lille eksempel viser hvor svært en restrukturering af skolens indhold er, i forhold til lærernes måde at arbejde med undervisningens indhold.

Eleverne, både de stærke og de udsatte unge acceptere ikke denne tilgang, der kan vise sig at blive en blokering for deres motivation og lyst til at arbejde og udvikle sig i faget. Begrundelsen for faget skal forankres i de unges interesser for at blive meningsfuld og acceptabel. Det skal give mening ellers kan det ikke bruges.

For at give de udsatte unge lyst til at beskæftige sig med uddannelse er der et nøgleord der for mig må sættes i centrum, nemlig lærernes engagement i at gøre en forskel i den enkelte unges liv, især for de udsatte unge, for hvem det er svært at fastholde sig i et uddannelsesforløb. Læreren skal have hjertet med, og se på den unge, uden at forblive fastlåst i fagligt pensum. At se den unge opleve en succes, få dem til at vide at de er savnet hvis de ikke møder op i skolen. Samtidig er det vigtigt at lærerne arbejder med at skabe en samarbejdskultur, som gør at det ikke kun er tordenskjolds soldater der løfter undervisningen, i forhold til de udsatte unge. Fagligheden og lærernes kompetencer skal udvikles således at lærerne tager ansvaret for at udvikle en samarbejdskultur der gør op med de lukkede klasseværelsesdøre. Åbner op for opgaven, at medvirke til at den enkelte tages i hånden og anerkendes for de succeser der opnås, og at lærerne arbejder med holdninger og kulturen omkring elevens udvikling.

Konklusion

Det overordnede mål om at 95 % af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse er en stor ambition. Jeg tror grundforløbspakkerne er en hjælp, til at kunne skabe nogle strukturer der kan hjælpe med til, at fastholde de udsatte unge i et uddannelsesforløb, men pakkerne kan ikke stå alene, de må understøttes af yderligere tiltag. Den skoleudvikling der skal igangsættes skal forgå på flere niveauer. Med udgangspunkt i Luhmanns ord om at ”ingen kan lære nogen noget, men hvis den enkelte er aktiv i forhold til forstyrrelser i det psykiske system, og reflektere over dette kan man lære noget” Skolen er nødt til at arbejde med udviklingen i flere forskellige niveauer og processer:

Det første niveau er lærernes udvikling omkring professionelt samarbejde.

Hvis ikke lærerne udvikler en samarbejdskultur omkring undervisningen af de udsatte unge, vil restruktureringen og fornyelsen af erhvervsuddannelserne kun give en ringe effekt. Lærerne er nødt til at skabe relationer til den enkelte elev, således at det ikke faget, men mennesket der holdes fokus på. Da ingen kan lære nogen noget, uden aktivitet og refleksion er det vigtigt at der skabes rum for at lærerne kan arbejde med opgaven, som de udsatte unge indebærer. Jeg forestiller mig en proces, hvor der arbejdes med to områder.

1. Handler om erhvervsfagets praksis og teori,– hvor erhvervsfaget diskuteres ud fra et nutidsperspektiv mod et fremtidsperspektiv, hvor der både bliver arbejdet med elevernes kulturelle, sociale og tekniske kunnen og viden i forbindelse med erhvervsfagets praktiske udfoldelse. Denne skal selvfølgelig holdes op mod den lovgivning som danner baggrunden for hvad der skal udvikles.
2. Handler om pædagogisk praksis og teori. Den pædagogiske praksis, måden at undervisningen organiseres på således at eleverne lærer noget, men også diskutere sociologi, didaktik. Den pædagogiske teori skal danne grunden for at reflektere, og diskutere og begrunde de aktiviteter der skal foregå i klassen og i værkstederne, dvs, samarbejdet med eleverne, samarbejdet med lærerne, samt lave analyser og evaluere kritisk på den praksis hvormed undervisningen gennemføres. Anvende og udfolde teorier som eks. Dales K1-K2-K3 niveauer i forhold til udviklingen af en professionalitet.

Det andet niveau er skolernes beskrivelses arbejde af , hvad en grundforløbspakke skal indeholde af muligheder for at fastholde de udsatte unge.

I forbindelse med de aktiviteter der udfoldes i det første niveau, skal der arbejdes med beskrivelsen og dokumentationen, således at lærerne via deres samarbejde er enige om hvad der skal ske gennem forløbet, og kan følge den røde tråd i elevernes læring og udvikling.

Det tredje niveau er en ændring af skolens dagligdag.

Den nuværende struktur hvor dagens undervisning starter kl. 8.00 og slutter kl.15.00 tror jeg skal brydes om. Eleverne fra de svage hjem, skal have mulighed for at kunne bruge skolen, som et rart værested. En lektiecafe, kunne være et godt bud på, hvordan eleverne kan få støtte til at lave lektier. Der skal være en eller flere lærere tilstede, således at eleverne kan få den hjælp de mangler hjemmefra. Det kan være støtte med både specifikke faglige og almene fagområder, Hjælp i at bruge IT, og kende de forskellige programmer der skal bruges for at løse deres opgaver.

Det fjerde niveau er øget fokus på vejledning, mentor og kontaktlærer arbejdet

En eller anden form for mentorordning er nødvendig, der har jeg klart set med den ordning vi har haft på min skole sidste år. Her er der en mulighed for at skabe et miljø hvor eleven vil føle, at han / hun er savnet hvis ikke de er dukket op til undervisningen. Mentoren skal kunne ringe til eleven, eller bruge sms, eller tage ud og besøge eleven, samme dag for at følge op om elevens fravær skyldes sygdom, eller ondt i livet osv. Det er vigtigt at eleverne ikke føler at det er kontrol, men at mentor arbejder for den unges velbefindende. Samtidig skal kontaktlærer arbejdet styrkes. Dette skal være med udgangspunkt i elevens trivsel og hvordan det går med udviklingen og læringen. Vejledningen skal samarbejde med kontaktlæreren omkring kontakt med virksomheder om muligheder for praktikophold i forbindelse med grundforløbets gennemførelse. Således kan det kvalificere elevens valgmuligheder og ønsker til det fremtidige læreforhold. Endelig er der også mulighed for at vejlederfunktion kan inddrage psykologisk og social rådgivning. De svage unges problemer kræver ofte et samarbejde imellem flere forskellige instanser.

Alt i alt er der mange muligheder i den nye lov for at arbejde med fastholdelsen af de unge i et uddannelsesforløb. Men skal opgaven have en chance for at lykkes, så kræves der en målrettet indsats, det gælder udvikling af skolens indhold, og de forskellige offentlige og vejleder systemer, der skal samarbejde på tværs i langt højere grad end set tidligere.

Jeg må dog sige at denne restrukturering kræver at der bliver skabt tid, rum og mulighed for at udvikle og forholde sig til denne gruppe af unge. At der i loven er givet øget taxameter til grundforløbet, må jeg håbe det kan medvirke til at skabe rum til udviklingen.

Skolerne skal være klar til, at starte op med undervisningen den 1. august 2008. Det betyder at den ønskede udvikling skal foregå i den nuværende ramme. Så spørgsmålet er om skolesystemet kan få den uddannelses og læringskultur og de nødvendige samarbejdssystemer på plads inden elever starter i august?

Litteraturliste

Refleksion og læring , kompetenceudvikling i arbejdslivet

Bjarne Wahlgren m. flere

Samfundslitteratur 2002

Den nye ulighed

Lars Olsen

Gyldendal 2007

Pædagogik i sociologisk perspektiv

Red Søren Gytz Olsen og Peter Møller

Forlaget PUC 2005

Kundskabskapløbet – uddannelse i videnssamfundet

Ove Korsgaard

Gyldendal 1999

Den pædagogiske kultur – Grundbog i kommunikation, organisation og ledelse

Susanne Idun Mørch

Systime2002

Udvalgte artikler fra

Undervisning i det refleksierte moderne

Jens Rasmussen

Hans Reitzels forlag 2004

Ungdom identitet og uddannelse

Birgitte Simonsen, Knud Illeris, Lars Ulriksen og Noemi Katznelson

Roskilde Universitetsforlag 2002.

Skolen som lærende organisation

Red. Birgit Ryberg og Marianne Thrane

Klim 2003